

Afgørelser – Reg. nr.: 05857.00

Fredningen vedrører: Fladbjerg

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   08-12-1976

Fredningsnævnet   10-02-1975, 19-03-1975

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

FREDEDE AREALER

Kommune: Bov

Ejerlav: Vilsbæk

Matr.nr.: 38, 56, 67, 78 og
112

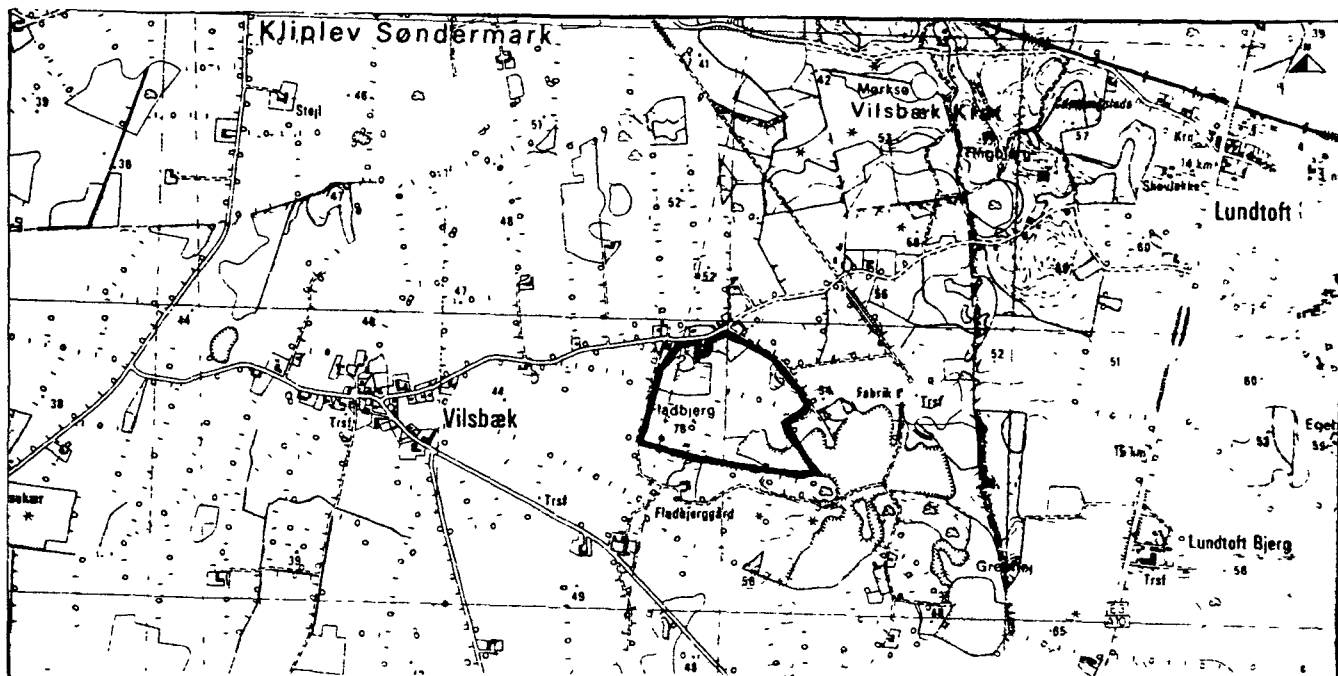
Lokalitet: Fladbjerg

J.nr.:

F.N. j.nr.: 97/74

O.F.N.j.nr.: 2254/75

F.P.U.j.nr.: 54o-9o-8-72

Reproduceret af Sønderjyllands Amtsråd med tilladelse (A400/76) af Geodætisk Institut.

Kort nr.: 1211 IV NØ

Bekendtgjort: 4.7.1974

Fredningsnævnets kendelsesdato: 10.2.1975

Overfredn.nævnets kendelsesdato: 19.3.1975

8.12.1976

Arealstørrelse: 22 ha

Interessezone: II (landområde af stor interesse)

Formål: Bevare området af undervisningsmæssige og arkæologiske interesser (gravplads fra før-romerske jernalder)

Skala: 1:25.000

Sagsrejser: Danmarks Naturfred.for.

Kort udarbejdet dato: 16.2.1977

Kort revideret dato:

Kort revideret dato:

Ejerforhold: Private

Påtaleret: Fredningsnævnet, Overfredningsnævnet og Sønderjyllands amtsråd.
Danmarks Naturfrednings.for.
Fredningsstyrelsen (vedr. matr. 78)

Indhold:

- 1) Arealerne må ikke bebygges, ligesom opstilling af skure, boder, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger ikke må finde sted. Læskure for kreaturer kan dog fortsat opsættes.
- 2) Henstilling af udrangerede biler og maskiner er ikke tilladt og arealerne må ikke benyttes til camping eller til motorbane.
- 3) Der må ikke henkastes affald, bortset fra landbrugsaffald der må anbringes på sædvanlig måde.
- 4) Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.
- 5) Beplantning indenfor de nu bevoksede arealer må ikke finde sted. Læhegn kan dog frit flyttes eller etableres.
- 6) Studerende og skoler har adgang efter forudgående meddelelse til ejeren
- 7) Nyplantning og optagning af stød på matr. nr. 78 må kun ske efter samråd med fredningsstyrelsen.

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1976, den 8. december, afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 2254/75 om fredning af Fladbjerg i Bov kommune, Sønderjyllands amt.

I. Hovedindholdet af fredningsnævnets kendelser.

Den 10. februar 1975 afsagde fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds kendelse om fredning af Fladbjerg og omgivelser, idet spørgsmålet om erstatningen blev afgjort i en senere kendelse af 19. marts 1975.

1. Sagens rejsning.

Fredningssagen, omfattende arealer på ialt ca. 23 ha fordelt på 6 ejendomme, er rejst på foranledning af Danmarks Naturfredningsforening, der i sin skrivelse af 26. juni 1974 har begrundet fredningen på følgende måde:

"Fladbjerg er en issødannelse med afrundet form og flad top fra kvartærtiden, en såkaldt plateauissøbakke. Området er beliggende mellem to tætliggende markante israndslinier, hovedopholdslinien og den østjyske israndslinie, og er således ældre end de fleste andre af vore plateau-issøbakker.

På nordsiden af bakken findes en lergrav efter et nu nedlagt teglværk, hvor bakkens lagdeling ses tydeligt.

Fladbjerg har stor undervisningsmæssig interesse og benyttes ofte som ekskursionsobjekt for skoler og studerende fra universiteter, idet kombinationen af den karakteristiske bakkeform samt muligheden for at se det geologiske materiale ud fra en pædagogisk synsvinkel, er ideel.

Desuden er der betydelige arkæologiske interesser i området, idet der i bakkens nordøstlige hjørne findes en gravplads fra den før-romerske jernalder (ca. 5 århundreder før vor tidsregning). Denne består af en række lave jordhøjninger omgivet af stenkredse".

2. Videnskabelige erklæringer.

a. Geologisk Institut, Århus, har ved skrivelse af 8. december 1970 stærkt anbefalet fredningen af geologiske grunde:

"Fladbjerg er en issødannelse med afrundet form og flad top "plateau-issøbakke". Den indeholder en uforstyrret varvserie, som ses i den branddam, der er gravet i de ældre små lergrave i bakkens nordlige del. Fladbjerg er beliggende mellem to tætliggende markante israndslinier: hovedopholdslinien og den østjyske israndslinie. Den er således ældre end de fleste af vore plateau-issøbakker. Med hensyn til nærmere beskrivelse kan henvises til Sigurd Hansen 1940: Varvighed i danske og skånske senglaciale aflejringer, DGU II rk. nr. 63, p. 214-216, og Axel Jessen 1945: Kortbladet Sønderborg DGU I rk. nr. 20, p. 32. Fladbjerg, benyttes sammen med de øvrige gode kvartærgeologiske lokaliteter, der findes i dette område, som ekskursionsobjekt for studerende ved Geologisk Institut, Århus Universitet, idet kombinationen af den karakteristiske bakkeform, med muligheden for at se materialet i bakken, er ideel".

b. Fortidsmindeforvaltningen (nu fredningsstyrelsen) har ved skrivelse af 15. juli 1971 om fredningen udtalt:

"Den i påstanden omtalte gravplads fra førromersk jernalder består af lave jordhøjninger omgivet af stenkredse. Gravene er lave, og stenkredsene er for størstedelen gemt i jorden, hvilket vil sige, at det er meget vanskeligt nøjagtigt at afgrænse det areal, som rummer gravpladsen. Vi ved, at gravpladsen nær strakt sig udover den dyrkede mark, men sådan som gravene er placeret, vil de nok være fuldstændig forsvundet på de dyrkede arealer. Vi har iagttaget 15 gravanlæg i den sydøstlige del af den skov, der dækker "Fladbjerg"s nordøstlige del, og vi regner med, at betydelig flere grave ligger skjult under skovbunden, idet det i øjeblikket ikke er muligt at bekræfte denne antagelse. Da en fjernelse af den eksisterende bevoksning, hvad enten det drejer sig om løvtræer eller nåletræer, vil ødelægge de meget sårbare grave, såfremt træernes rødder fjernes, bør fredningspåstanden ændres..... til: dog må rødderne ikke fjernes uden efter aftale med rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning.

Gravpladsen, der efter det ..... oplyste befinder sig på Vilsbæk art.nr. 78, kortbl. 4, parcel 43, må betragtes som fredet ifølge naturfredningslovens § 48, men der er endnu ikke foretaget nogen officiel registrering (tinglysning) af fortidsmindet".

Under fredningsnævnets møde om sagen foreslog ejeren af matr.nr. 112, statens jordlovsudvalg, fredningen udvidet til at omfatte hele matr.nr. 112.

3. Fredningsnævnets beslutninger.

Fredningsnævnet tilsluttede sig naturfredningsforeningens påstand med hensyn til fredningens omfang og imødekom jordlovsudvalgets ønske om fredning af hele matr.nr. 112.

Ejendommene blev af fredningsnævnet i det væsentligste i overensstemmelse med påstanden pålagt fredningsbestemmelser, hvorefter de fredede arealer bl.a. skulle bevares i deres nuværende tilstand med ret for offentligheden til at færdes på området, forbud mod optagning af stød på matr.nr. 78 uden efter samråd med fortidsmindeforvaltningen, forbud mod nyplantning og med et almindeligt forbud mod bebyggelse af arealerne, dog at fredningen ikke skulle være til hinder for, at et byggeri, der må anses at tjene en reel, landbrugsmæssig udnyttelse kan gennemføres.

Der tilkendtes de af fredningen omfattede 6 ejere en erstatning på ialt 62.000 kr.

II. Overfredningsnævnets behandling.

1. Anke.

Fredningsnævnets kendelse er indanket for overfredningsnævnet af ejerne med undtagelse af statens jordlovsudvalg med påstand på ophævelse af fredningen eller - i tilfælde af fredning - højere erstatning. Endvidere har Danmarks Naturfredningsforening anket med påstand på ændring af bestemmelsen om landbrugsbyggeri.

2. Besigtigelse.

Overfredningsnævnet har den 24. september 1975 afholdt besigtigelse med deltagelse af lodsejerne samt repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, fredningsplanudvalget for Sønder-

jylland's amt og tilsynet med de private skove. Lodsejerne udtalte sig i almindelighed mod fredning, idet ejeren af matr.nr. 78, gård-ejer Peter Matzen, særlig udtalte sig imod fredningsgrænsens forløb omkring ejendommens bygninger, hvorved fremhævedes, at udvidelse af bygningerne mod øst i forvejen var udelukket på grund af eksisterende el-master. Endvidere anførtes fra lodsejerside, at fredningen bl.a. hindrede ændringer af levende hegn og driftsomlægninger, ligesom man udtalte sig imod den gennemførte offentlige adgang.

3. Overfredningsnævnets stillingtagen.

Overfredningsnævnets flertal har på grund af de anførte videnskabelige hensyn besluttet at gennemføre en fredning af Fladbjerg men finder, at varetagelse af disse hensyn kan forenes med en lempelse af fredningsservitutten, således at den almindelige offentlige adgang bortfalder, og adgangsbestemmelsen begrænses til at gælde for studerende, herunder skoler, efter forudgående meddelelse til ejeren. Man finder det heller ikke påkrævet at opretholde begrænsning i adgangen til at plante læhegn eller at indføre pligt til at opretholde løvskov på fredningsarealerne, ligesom man finder, at særlige plejebestemmelser kan udelades.

a. Fredningens omfang.

Overfredningsnævnet finder, at fredningen kan begrænses i areal, således at matr.nr. 46 udgår tilligemed den del af matr.nr. 67, der ligger vest for den eksisterende nordsydgående markvej; vedrørende matr.nr. 78, vestlig lod, bibeholdes alene arealerne øst for gårdens bygninger under fredningen, jfr. i det hele det kendelsen vedhæftede kort.

b. Fredningsbestemmelserne.

Følgende servitutbestemmelser skal være gældende for det fredede område:

1. Arealerne må ikke bebygges, ligesom opstilling af skure, boder, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger ikke må finde sted. Læskure for kreaturer kan dog fortsat opsættes.
2. Henstilling af udrangerede biler og maskiner er ikke tilladt, og arealerne må ikke benyttes til camping eller til motorbane.

3. Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald, dog at landbrugsaffald må anbringes på sædvanlig måde.
4. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.
5. Beplantning uden for de nu bevoksede arealer må ikke finde sted, dog at læhegn frit kan flyttes eller etableres.
6. Studerende og skoler har adgang efter forudgående meddelelse til ejeren.
7. Nyplantning og optagning af stød på matr.nr. 78 må kun ske efter samråd med fredningsstyrelsen.
8. Påtaleret tillægges fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt og Danmarks Naturfredningsforening samt fredningsstyrelsen for så vidt angår matr.nr. 78.

c. Erstatningen.

Under hensyn til, at de fredede arealer er beliggende i landzone, at de nu vedtagne servitutbestemmelser dels ikke vil medføre ulemper for landbrugsdriften og dels ikke tillægger offentligheden almindelig adgang til de fredede arealer, har overfredningsnævnet ikke fundet at kunne fastholde det af fredningsnævnet anvendte erstatningsniveau på ca. 2.700 kr./ha. Overfredningsnævnet tilbød herefter 1.000 kr./ha, dog kun 500 kr. for fredskovsarealer eller ialt 20.250 kr.

Med 4 ejere - 15,6 ha - er der indgået forlig om ialt 14.550 kr., medens een ejer, gårdejer Peter Matzen, matr.nr. 78 - 6,4 ha - ønskede spørgsmålet om erstatningens størrelse afgjort ved taksation.

Ved kendelse af 22. juni 1976 har taksationskommissionen fastsat erstatningen til gårdejer Peter Matzen til 13.000 kr. under henvisning til den begrænsning i rådigheden af et 1,4 ha stort skovareal, der er en følge af servitutbestemmelsens § 7, og for ulempe og tab, som fredningssagen har medført for et af ejeren for kommissionen oplyst planlagt byggeri.

Et medlem finder, at fredningen er helt overflødig, og mener iøvrigt, at denne ikke bør gennemføres mod lodsejernes stærke

protester. Medlemmet påpeger ligeledes, at når man alligevel freder, må der betales en langt større erstatning end den af overfredningsnævnet tilbudte.

Et kort, der viser de fredede arealer, som udgør ialt ca. 22 ha, er vedhæftet kendelsen. På kortet er vist, hvilke arealer der er undergivet fredskovspligt, samt det område hvorpå gravpladsen er beliggende.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige del den 10. februar 1975 afsagte kendelse om fredning af Fladbjerg stadfæstes, dog med den begrænsning af det fredede, som følger af pkt. II, 3 a, og at fredningsservitutten udformes som under II, 3 b, anført. Der er ved de foranævnte forlig samt ved taksationskommissionskendelse af 22. juni 1976 tillagt de anførte ejere de ud for hver enkelt anførte beløb, der alle er udbetalt:

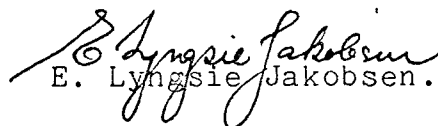
Matr.nr.	Areal ha	Navn og adresse	Beløb kr.
del af 38	2,1	Andreas Iversen Teglgård 20, Vilsbæk, Padborg.	1.250
del af 56	0,7	Peter O. Thaysen, Teglgård 20, Vilsbæk, Padborg.	500
del af 67	5,6	Marius Sievertsen, Teglgård 17, Vilsbæk, Padborg.	5.600
del af 78	6,4	Peter Matzen, Teglgård 14, Vilsbæk, Padborg.	13.000
112	7,2	Landbrugsministeriet, statens jordlovsud- valg, Tønder.	7.200
			Ialt 27.550 kr.

Samtlige erstatninger er forrentet med 10 % p.a. fra

10. februar 1975 indtil udbetalingen.

Erstatningsudgiften er udredet med $\frac{3}{4}$ af statskassen
og $\frac{1}{4}$ af Sønderjyllands amtskommune.

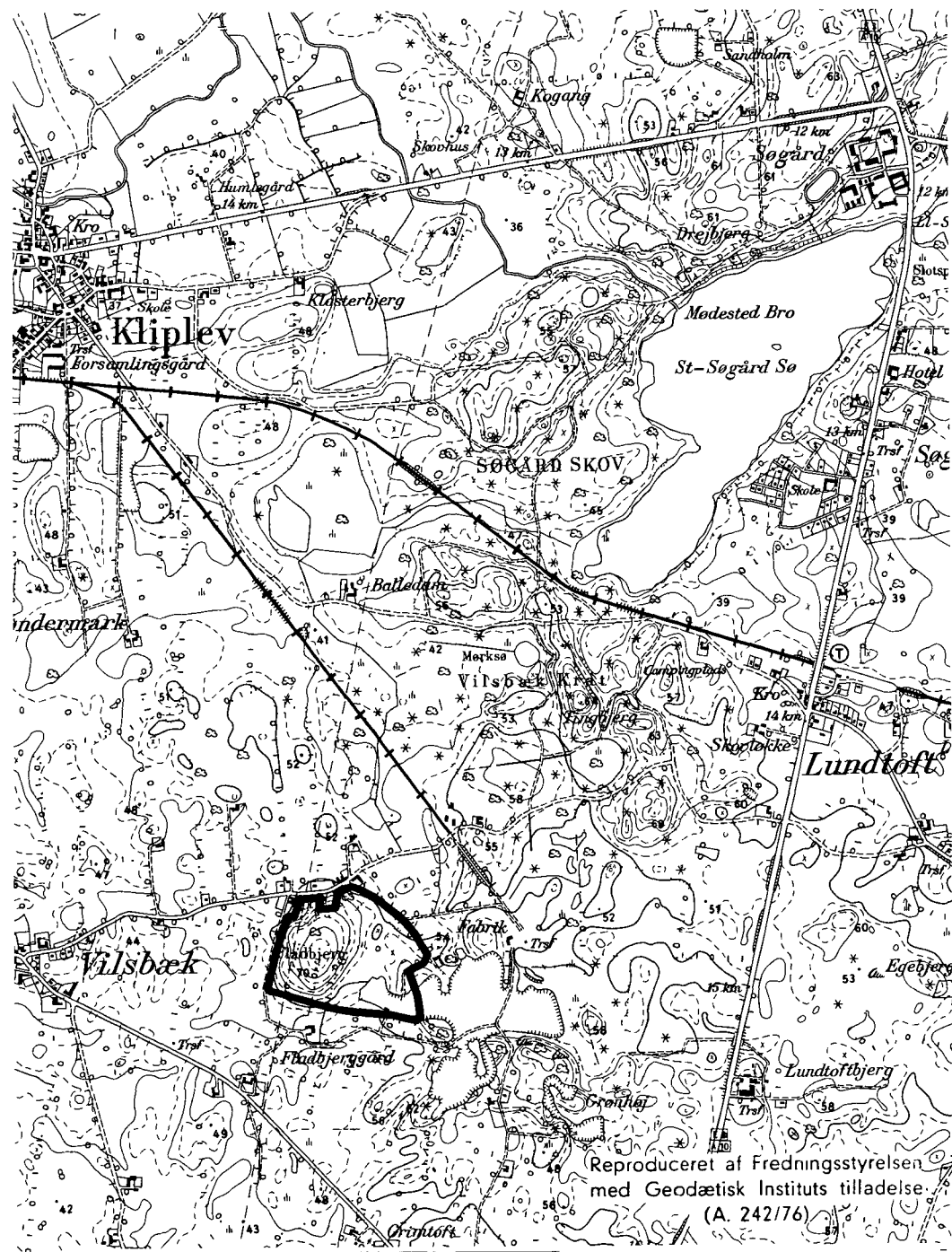
Udskriftens rigtighed bekræftes.

E. Lyngsie Jakobsen.

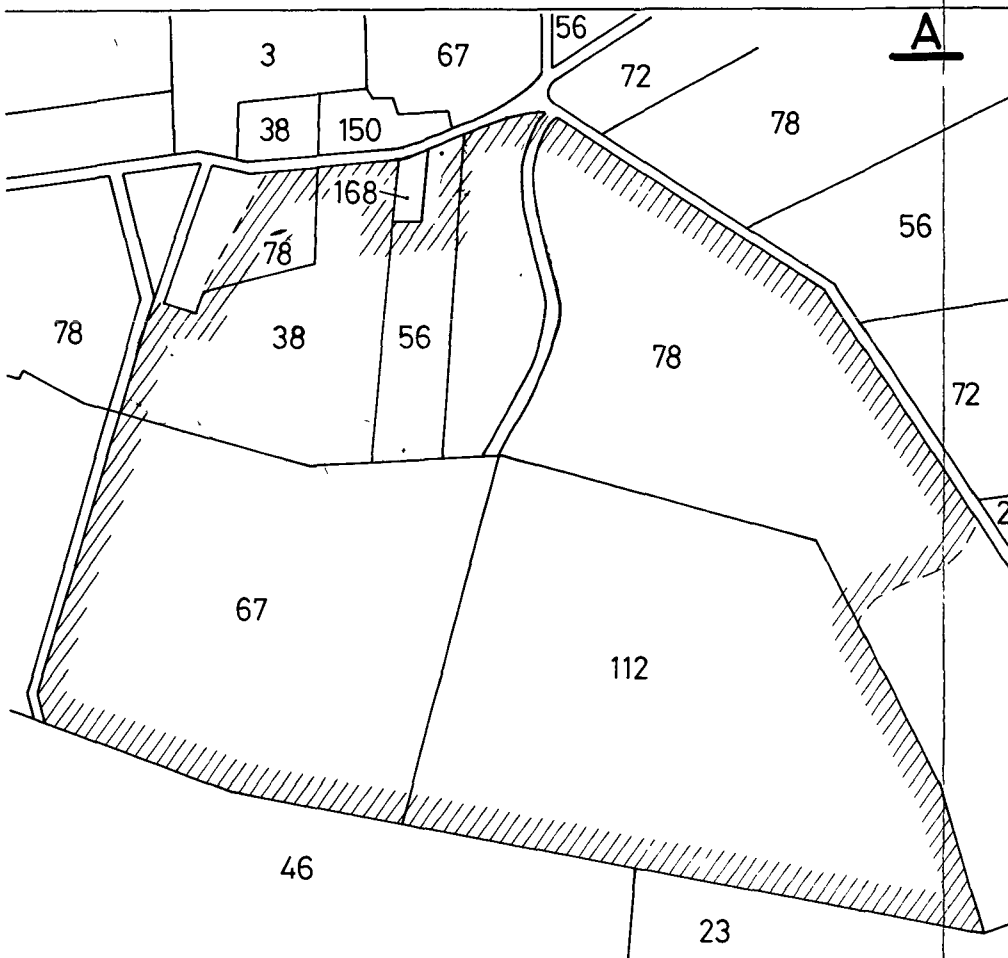
Oversigtskort i 1:25000

Udsnit af kort 1211 IV NØ

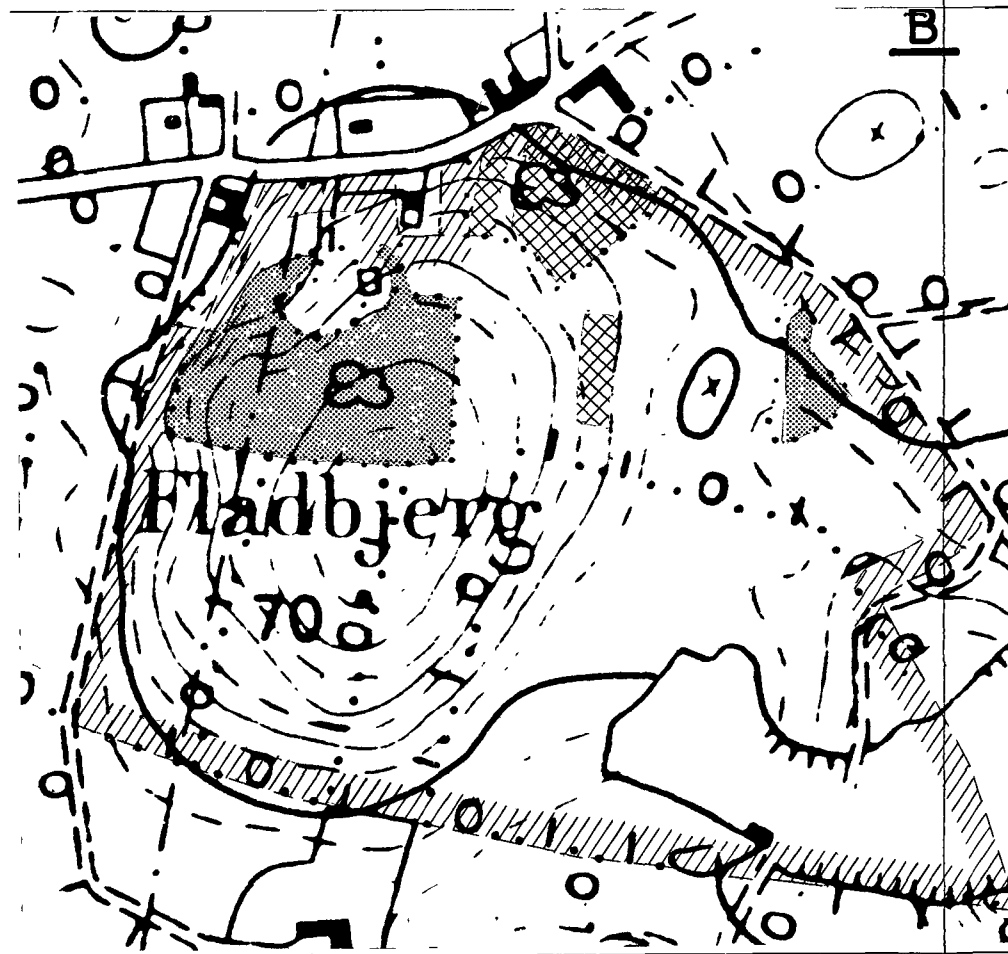
1000 m 500 0 1 2 km

Reproduceret af Fredningsstyrelsen med Geodætisk Instituts tilladelse. (A. 242/76)

1:5000 100 0 100 200 300m

Fladbjerg

Arealer ved Vilsbæk

Holbøl sogn

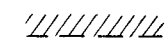

Bov kommune

Sønderjyllands amtskommune

A: Matrikulært kort

B: Kortudsnit visende særlige arealer omtalt i kendelsens tekst.

Signaturer:

- Fredningsgrænse
- Tilplantede arealer
- Tilplantede arealer med særlige restriktioner (jvf. servitut §7)

REG. NR. 5857

Kortbilag hørende til

OVERFREDNINGSNÆVNETS

kendelse i sag nr.: 2254 / 75

FREDNINGSNÆVNET >

År 1975 den 10. februar blev i
Fredningssag nr. 97/74 Fredning af Fladbjerg ved
Vilsbæk, Holbøl sogn, Bov
kommune,

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Ved skrivelse af 26. juni 1974 har Danmarks Naturfredningsforening i henhold til § 1 i lov om naturfredning begæret sag rejst om fredning af et område på ca. 23 ha ved Fladbjerg.

I skrivelsen begrundes begæringen om fredning således:

" Fladbjerg er en issødannelse med afrundet form og flad top fra kvartærtiden, en såkaldt plateauissøbakke. Området er beliggende mellem to tætliggende markante israndslinier, hovedopholdslinien og den østjyske israndslinie, og er således ældre end de fleste andre af vore plateau-issøbakker.

På nordsiden af bakken findes en lergrav efter et nu nedlagt teglværk, hvor bakkens lagdeling ses tydeligt.

Fladbjerg har stor undervisningsmæssig interesse og benyttes ofte som ekskursionsobjekt for skoler og studerende fra universiteter, idet kombinationen af den karakteristiske bakkeform samt muligheden for at se det geologiske materiale ud fra en pædagogisk synsvinkel, er ideel.

Desuden er der betydelige arkæologiske interesser i området, idet der i bakkens nordøstlige hjørne findes en gravplads fra den førromerske jernalder (ca. 5 århundreder før vor tids-

regning). Denne består af en række lave jordhøjninger, omgivet af stenkredse."

Geologisk Institut, Århus, har ved skrivelse af 8. december 1970 om fredningen udtalt:

"Jeg kan varmt anbefale, at fredningen gennemføres af geologiske grunde.

Fladbjerg er en issødannelse med afrundet form og flad top "plateau-issøbakke". Den indeholder en uforstyrret varvserie, som ses i den branddam, der er gravet i de ældre små lergrave i bakkens nordlige del. Fladbjerg er beliggende mellem to tætliggende markante israndslinier: hovedopholdslinien og den østjyske israndslinie. Den er således ældre end de fleste af vore plateau-issøbakker. Med hensyn til nærmere beskrivelse kan henvises til Sigurd Hansen 1940: Værvighed i danske og skånske senglaciale aflejringer, DGU II Rk. nr. 63, p. 214-216, og Axel Jessen 1945: Kortbladet Sønderborg DGU I Rk. nr. 20, p.32. Fladbjerg benyttes sammen med de øvrige gode kvartærgeologiske lokaliteter, der findes i dette område, som ekskursionsobjekt for studerende ved Geologisk Institut, Århus Universitet, idet kombinationen af den karakteristiske bakkeform, med muligheden for at se materialet i bakken, er ideel."

Fortidsmindeforvaltningen har ved skrivelse af 15. juli 1971 vedrørende fredningen udtalt:

" Den i påstanden omtalte gravplads fra førromersk jernalder består af lave jordhøjninger omgivet af stenkredse. Gravene er lave, og stenkredsene er for størstedelen gemt i jorden, hvilket vil sige, at det er meget vanskeligt nøjagtigt at afgrænse det areal, som rummer gravpladsen. Vi ved, at gravpladsen har strakt sig udover den dyrkede mark, men sådan som gravene er placeret, vil de nok være fuldstændig forsvundet på de dyrkede arealer.

Vi har iagttaget 15 gravanlæg i den sydøstlige del af den skov, der dækker "Bladbjerg"s nordøstlige del, og vi regner med, at betydelig flere grave ligger skjult under skovbunden, idet der i øjeblikket ikke er mulighed for en verificering af denne antagelse. Da en fjernelse af den eksisterende bevoksning, hvad enten det drejer sig om løvtræer eller nåletræer, vil ødelægge de meget sårbare grave, såfremt træernes rødder fjernes, vil jeg mene, at fredningspåstanden bør ændres på et enkelt punkt, nemlig under punkt 2, hvori der til den første sætning må føjes: eksisterende nåleskov må skoves, men rødderne må ikke fjernes, og efter sidste sætning føjes til: dog må rødderne ikke fjernes uden efter aftale med rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning.

Gravpladsen, der efter det for os oplyste befinder sig på Vilsbæk art. nr. 78, kortbl. 4, parcel 43, må betragtes som fredet ifølge naturfredningslovens § 48, men der er endnu ikke foretaget nogen officiel registrering (tinglysning) af fortidsmindet."

Der er i sagen nedlagt følgende fredningspåstand:

1. Arealerne må ikke bebygges.
2. Opstilling af skure, boder, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.
3. Henstilling af udrangerede biler og maskiner er ikke tilladt.
4. Arealerne må ikke benyttes til camping.
5. Området må ikke benyttes til henkastning af affald.
6. Arealet må ikke benyttes til motorbane.
7. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.
8. Beplantning med busk- og trævegetation uden for de nu bevoksede arealer må ikke finde sted. Det nuværende løvskovareal skal opretholdes.

9. Den på vedlagte luftfoto i 1: 4.000 (bil. 5) angivne fyrrebevoksning skal fjernes, når træerne er hugstmodne, og genplantning må ikke finde sted.
10. Offentligheden skal have en adgangsret til arealerne, uden at der derved anlægges yderligere stier i området.
11. De påtaleberettigede skal uden udgift for lodsejerne kunne foranledige en ønsket naturtilstand opretholdt.
12. Påtaleret tillægges Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, Fredningsplanudvalget for Sønderjylland og Danmarks Naturfredningsforening.

Ejendomme det helt eller delvis ønskes fredet:

---

matr. nr.	Ejer	Areal iflg. matriklen	Ønskes fredes. ca. ha.
38	Andreas Iversen	23329	2,1
46	Peter Thaysen	276931	1,4
56	do	130665	0,7
67	Marius Sievertsen	151104	6,6,
78	Peter Matzen	161341	7,6
112	Landbrugsministeriet	71988	4,8
		ialt ca.	23,2 ha.

Sagens rejsning har været bekendtgjort i Statstidende den 4. juli 1974 samt i Sønderjyden og Vestkysten den 5. juli 1974.

Fredningsnævnet har efter indkaldelse afholdt møde i sagen den 6. december 1974 hvor lodsejerne samt Danmarks Naturfredningsforening, Fredningsplanudvalget, Fortidsmindeforvaltningen, Geologisk Institut, samt Naturfredningsrådet var repræsenteret.

Forholdene besigtigedes og de mødte havde lejlighed til at udtale sig.

Naturfredningsrådet gik ind for fredningen på grund af

arkæologiske og geologiske interesser i området.

Overinspektør Thorvildsen, Fortidsmindeforvaltningen, redegjorde for de arkæologiske interesser i sagen og oplyste, at tuegrave fra jernalderen især var placeret på matr. nr. 78, men at gravpladsens udstrækning ikke er helt fastlagt, og at man ønskede pladsen sikret mod gravning, således at der ikke tages stød op i skoven og således at nyplantning sker efter samråd med Fortidsmindeforvaltningen, der ønsker at være påtaleberettiget.

Fredningspåstanden blev gennemgået og lodsejerne protesterede imod fredningen, idet denne efter deres opfattelse var overflødig og ville gribe ind i landbrugsdriften. Især henledte lodsejerne opmærksomheden på, at de ønskede muligheden for at ændre placeringen af de levende hegn i området og mulighed for at opføre læskure til kreaturer, ligesom de henledte opmærksomheden på, at adgang for offentligheden medfører beskadigelse af afgrøder.

Ejeren af matr. nr. 78, Peter Matzen, oplyste, at den i påstanden nævnte fyrrebepantning, der påstås fjernet, er plantet på et areal, der er så sandet, at det ikke kan dyrkes som landbrugsjord. Han ønskede endvidere fredningsgrænsen flyttet, således at grænsen i områdets nordøstlige hjørne flyttes mod øst til den eksisterende markvej. Endvidere ønskede han, at den parcel, hvorpå bygningerne er beliggende, udgår af fredningen.

Ejeren af matr. nr. 46, Peter Thaysen, ønskede fredningsgrænsen flyttet til skellet mellem matr. nr. 46 og matr. nr. 67.

Ejeren af matr. nr. 112, Statens Jordlovsudvalg, foreslog at fredningsgrænsen ændredes, således at området mod sydøst udvidedes til at omfatte hele matr. nr. 112.

Fredningsplanudvalget foreslog grænsen flyttet mod øst og syd således at hele parcellen af matr. nr. 78, der grænser op til matr. nr. 112 inddrages i fredningen.

Naturfredningsrådet modsatte sig indskrænkning i området, der ønskes fredet.

Danmarks Naturfredningsforening fastholdt den fremsatte fredningspåstand og bemærkede, at fyrrebeplantningen på matr. nr. 78 virkede slørende på landskabsformen, samt at de levende hegn ønskedes bevaret som en karakteristisk del af landskabet.

- - - - -

Fredningsnævnet finder, at der i området ved Fladbjerg er så store geologiske og arkæologiske interesser, at området bør bevares i medfør af naturfredningslovens § 1, stk. 2, nr. 2.

Fredningsnævnet finder endvidere, at fredningsgrænsen bør placeres som af Danmarks Naturfredningsforening foreslået, idet dog hele matr. nr. 112 tilhørende Statens Jordlovsudvalg medtages under fredningen.

Fredningsnævnet kan tiltræde den af Danmarks Naturfredning fremsatte fredningspåstand dog med den ændring, at kravet om fjernelse af fyrretræsbeplantningen på matr. nr. 78 bør udgå, da beplantningen ikke skønnes at sløre landskabet samt at nyplantning og optagning af stød på matr. nr. 78 kun må ske efter samråd med Fortidsmindeforvaltningen.

Af hensyn til landbrugsdriften finder fredningsnævnet, at påstandens punkt 1 alene indfører en af hensyn til fredningens formål nødvendig censur med hensyn til bygningernes placering og udformning, men ikke medfører, at byggeri, der må anses at tjene en reel landbrugsmæssig udnyttelse af de pågældende ejendomme, kan hindres eller fordyres af fredningsnævnet uden særlig fredningssag.

T h i b e s t e m m e s :

De ovennævnte ejendomme, matr. nr. ne. 38, 46, 56, 67, 78 og 112 Vilsbæk ejerlav, Holbøl sogn, af areal ca. 23 ha som indtegnet på vedhæftede kort undergives følgende fredningsbestemmelser:

1. Arealerne må ikke bebygges.
2. Opstilling af skure, boder, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.
3. Henstilling af udrangerede biler og maskiner er ikke tilladt.
4. Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.
5. Området må ikke benyttes til camping.
6. Arealet må ikke benyttes til motorbane.
7. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.
8. Beplantning med busk- og trævegetation uden for de nu bevoksede arealer må ikke finde sted. Det nuværende løvskovareal skal opretholdes.
9. Offentligheden skal have en adgangsret til arealerne, uden at der derved anlægges yderligere stier i området.
10. De påtaleberettigede skal uden udgift for lodsejerne kunne foranledige en ønsket naturtilstand opretholdt.
11. Påtaleret tillægges Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, Fredningsplanudvalget for Sønderjylland og Danmarks Naturfredningsforening, samt Rigsantikvarens Fortidsmindeforvaltning.
12. Nyplantning og optagning af stød på matr. nr. 78 må kun ske efter samråd med Fortidsmindeforvaltningen.
13. Punkt 1 indfører alene en af hensyn til fredningens formål nødvendig censur med hensyn til bygningernes placering og udformning, men medfører ikke, at byggeri, der må anses

at tjene en reel, landbrugsmæssig udnyttelse af de pågældende ejendomme, kan hindres eller fordyres af fredningsnævnet uden særlig fredningssag.

Kendelsen tinglyses på de pågældende ejendomme med ovenstående som påtaleberettiget.

Kendelsen kan inden 4 uger fra forkyndelsen indankes for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, 1602 København V.

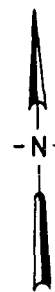
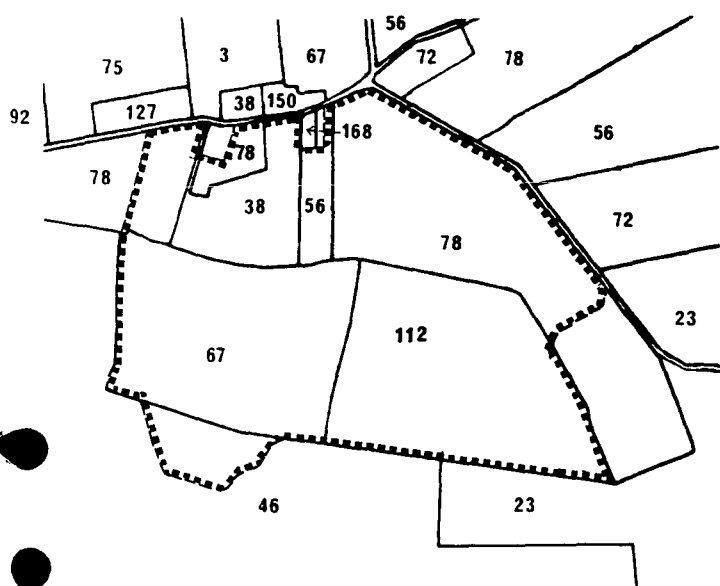
Chr. Larsen Bjerre.

Ryhave
supl.

Edgar Andersen.

KORT 1:10000

fremstillet ved nedfotografering af
matrikelkortene af 1974
i målforholdet 1:4000

Fladbjerg

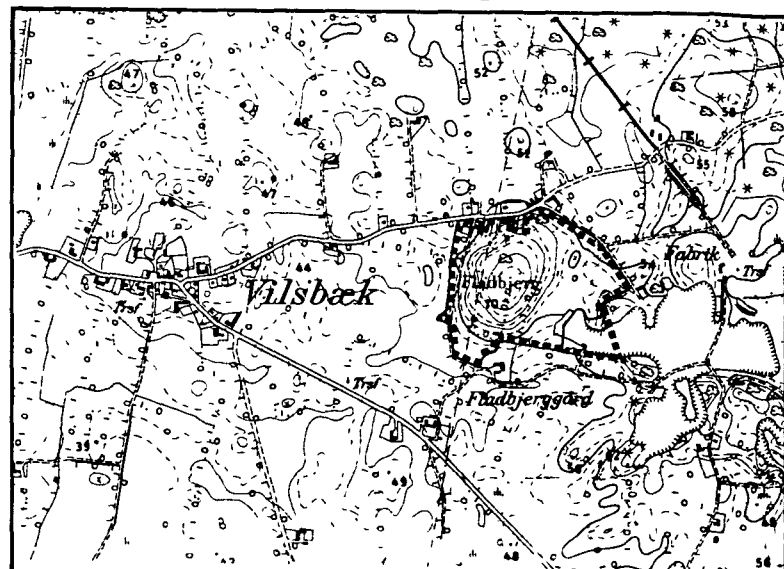
Kort over arealer ved
Vilsbæk

Holbøl sogn
Bov kommune
Sønderjyllands amtskommune

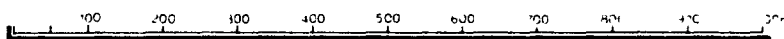
--»O«--

Signaturforklaring:
..... foreslået fredningsgrænse

Øversigtsskørt i 1:25 000

Målestok i 1:10 000

Reproduceret med Geodætisk
Instituts tilladelse nr. A.493173

Marts 1974

O. Holme Hansen
Landinspektør

D.N. j.nr. 1973
8-05

FREDNINGSNÆVNET>

19/3-75

1211 IV NØ ✓

År 1975 den 19. marts blev i

Fredningssag nr. 97/74

Fredning af Fladbjerg ved

Vilsbæk, Holbøl sogn, Bov

kømmune. (Erstatningssagen.)

afsagt sålydende

k e n d e l s e:

Ved kendelse af 10. februar har Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds bestemt, at et areal på ialt ca. 23 ha ved Fladbjerg, Vilsbæk ejerlav, Holbøl sogn, fredes.

Fredningsnævnet har den 7. marts afholdt møde med lodsejerne for at afgøre erstatningsspørgsmålet.

Lodsejerne var repræsenteret på mødet bortset fra ejeren af matr. nr. 56 Peter Thaysen. Endvidere var amtsrådet og fredningsplanudvalget repræsenteret.

Lodsejerne protesterede mod den foretagne fredning og blev gjort bekendt med reglerne om anke.

Der blev nedlagt følgende erstatningskrav:

Matr. nr.	Ejer:	Areal der fredes	Erstatningskrav.
38	Andreas Iversen	ca. 2,1 ha	50.000 kr.
46	Peter Thaysen	ca. 1,4 ha	3.000 kr. pr. ha.
56	Peter O. Thaysen	ca. 0,7 ha	5.000 kr. pr. ha.
67	Marius Sievertsen	ca. 6,6 ha	100.000 kr.
78	Peter Matzen	ca. 7,6 ha	300.000 kr.
112	Landbrugsministeriet	ca. 4,8 ha	3.000 kr. pr. ha.

Ejerne har begrundet erstatningskravene med at fredningen, herunder offentlighedens adgang, giver betydelige gener for landbrugsdriften.

Peter Matzen har specielt begrundet sit krav med, at bygningerne på hans ejendom er placeret i det fredede område samt at fredningen hindrer, at han kan udvide sine bygninger.

Amtsrådet har påstået amtsfondens andel af erstatningsbeløbet nedsat mest muligt under henvisning til at fredningen gennemføres af undervisningsmæssige grunde og hovedsagelig har interesse for andre end amtets indbyggere.

Fredningsnævnet finder at den foretagne fredning medfører ulemper for landbrugsdriften, hvorfor der bør tillægges de af fredningen berørte ejere nedenstående beløb i erstatning, idet bemærkes, at der som kendelsen er udformet ikke ses at være grundlag for at tilkende Peter Matzen erstatning for indskrænkning i mulighederne for om- og tilbygning til ejendommen.

Der tillægges følgende erstatninger:

Matr. nr.	Ejer:	Ca. areal	Erstatning
38	Andreas Iversen	2,1 ha	6.000 kr.
46	Peter Thaysen	1,4 ha	3.500 kr.
56	Peter O. Thaysen	0,7 ha	2.500 kr.
67	Marius Sievertsen	6,6 ha	18.000 kr.
78	Peter Matzen	7,6 ha	20.000 kr.
112	Landbrugsministeriet	4,8 ha	<u>12.000 kr.</u>
		ialt	62.000 kr. =====

Beløbene udredes som påstået af amtsrådet med 9/10 af statskassen og 1/10 af Sønderjyllands amtsfond og forrentes fra 10. februar 1975 med 1% over Nationalbankens disconto pr. 10. februar 1975.

Kendelsen skal af nævnet indbringes for Overfredningsnævnet til behandling, men lodsejere eller øvrige interesserede, der påstår kendelsen ændret, skal tillige selv indbringe kendelsen for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22⁴, 1602 København V, inden 4 uger fra kendelsens modtagelse.

T h i b e s t e m m e s :

I erstatning udbetales til ejerne af matr. nr. 38,46,56,67, 78 og 112 Vilsbæk ejerlav, Holbøl sogn de ovenfor anførte beløb, ialt 62.000 kr. med renter 1% over Nationalbankens diskonto pr. 10. februar 1975 fra kendelsens modtagelse til betaling sker.

Erstatningen udredes af statskassen med 9/10 og af Sønderjyllands amtsfond med 1/10.

Edgar Andersen
Edgar Andersen

Ryhave
Ryhave
supl.

Chr. Larsen-Bjerre
Chr. Larsen-Bjerre.